

Apartheid.

Indlæggene under generaldebatten imod Sydafrikas apartheid spændte ligesom i tidligere år fra krav på tvangsforanstaltninger mod Sydafrika og krav om dets udvisning af FN-organisationen til mere moderate synspunkter. Blandt de afrikanske talere var Sierra Leones, Tanganyikas og Malis udenrigsministre, som repræsenterede vidtgående krav om handling overfor den sydafrikanske regering i retning af økonomisk og diplomatisk isolation og som også omtalte apartheidspørgsmålet i Sydvestafrika.

Den amerikanske præsident (Kennedy) udtalte i sin omtale af racespørgsmålet, at den amerikanske regering havde indledt en kamp for at befri Amerika for racediskrimination og heri støttedes af det store flertal af amerikanere. Han håbede, at alle multiraciale samfund ville følge de samme principper. USA var imod apartheid og alle former for undertrykkelse og gjorde sig ikke til fortaler for de sorte afrikanere for at drive de hvide afrikanere ud af dette kontinent.

En del talere henviste i deres indlæg til de nordiske tanker om at søge apartheidspørgsmålene løst på anden måde end ved den katastrofe, der på længere sigt synes at true landet, såfremt apartheid-politikken ikke ændredes. Herom henvises til nærværende beretnings indledningskapitel om apartheid-spørgsmålet.

Den nigerianske udenrigsminister udtalte sin anerkendelse over for de skandinaviske lande, fordi deres udenrigsministre havde afslået en sydafrikansk indbydelse til et besøg. Han udtalte sin dybe taknemmelighed over for den støtte, som de skandinaviske lande havde givet den afrikanske sag. Han spurgte, hvorfor det hvide mindretal i Sydafrika ikke kunne lære af erfaringen fra Kenya, hvor et flertal af kolonisterne havde besluttet sig til at blive, og han ønskede at fastslå, at ingen, såvidt han vidste, planlagde at udrydde de hvide i Sydafrika. Den svenske udenrigsminister fremhævede, at Sverige var stærkt imod apartheid, og han mente, at den pressionspolitik, som FN havde indledt, måtte fortsættes. Sikkerhedsrådet burde modtage sine drøftelser om Sydafrika så snart som muligt efter at have fået den ventede beretning fra generalsekre-

tæren. Sikkerhedsrådet var utvivlsomt det mest velegnede organ til at træffe beslutning om handling, men det var også passende og nødvendigt, at generalforsamlingen beskæftigede sig med apartheidssagen og omhyggeligt studerede de politiske og menneskelige problemer, som uundgåeligt ville opstå i forbindelse med afskaffelsen af apartheid. Generalforsamlingens bestræbelser måtte bl. a. gå ud på at påvise det urigtige i den tanke, at valget i Sydafrika stod mellem de hvides herredømme og det hvide samfunds ophør. Han tilsluttede sig den danske udenrigsministers bemærkning om, at generalforsamlingen burde forsøge at bevise, således at det kunne forstås af alle personer og alle grupper i Sydafrika, at de havde en virkelig mulighed for en lykkelig fremtid. Om Sydafrikas indbydelse til de nordiske udenrigsministre erklærede han, at en rejse ville være meningsløs, så længe Sydafrikas regering ikke viste tegn på at ville indlede et samarbejde med FN.

Den norske udenrigsminister udtalte håbet om, at Sydafrikas regering i egen interesse ikke ville ignorere den alvorlige advarsel, som Sikkerhedsrådet i august 1963 havde rettet til den vedrørende apartheid. Senere i sit indlæg sagde han, at når apartheidspørgsmålet igen blev taget op af Sikkerhedsrådet, ville den norske delegations grundlæggende retningslinjer være at støtte beslutninger, som synes rigtige og som havde en rimelig chance for at blive accepteret af rådet. Han tilføjede, at den norske delegation mente, at man burde undgå at gøre brug af rådet til propagandaformål eller til demonstrationer. Man kunne vanskeligt tænke sig et stærkere tilbageslag i FN's lange kamp i apartheid, end at Sikkerhedsrådet ikke var i stand til at handle.

Den sydafrikanske udenrigsminister erklærede, at hans regering ikke var baseret på racehad og ikke var en trussel mod freden, idet det var dens hensigt at skabe fuldt uafhængige Bantu-stater, som i et sydafrikansk Commonwealth ville samarbejde på grundlag af lighed med sydafrikanere af europæisk oprindelse.

Økonomiske spørgsmål.

I økonomisk henseende lagde de forskellige deltagere i generaldebatten hoved-